

1.čtení: Izajáš 40, 1-8

2.čtení: Jan 16, 1-4, a 33

Bratři a sestry, učedníci sedí s Ježíšem kolem stolu, už jsou po pesachové večeři a Ježíš mluví. Mluví dlouho. Od jeho zatčení ho dělí pouhé hodiny, má poslední příležitost sdělit učedníkům, co je důležité. A ti jsou vyděšení. Všechno, v co věřili, je postaveno na hlavu. Měl přijít král, který osvobodí Izrael a místo toho se mají smířit s myšlenkou na jeho utrpení a potupnou smrt. A nemohou tomu zabránit. Nesmějí tomu zabránit. Ježíš odchází. Budou sami.

A jejich Mistr je místo povzbuzení ještě dorazí. I vy pravděpodobně dopadnete stejně. Kdo vás zabije, bude to považovat za službu Bohu, a vy proti tomu nic nezmůžete.

To je rozdíl proti tomu, když někoho utěšujeme my, že? Naše reakce na obavy někoho jiného je: to bude dobrý, neboj. Což je přesně, co chce člověk v takové situaci slyšet. Že všechno dobře dopadne, že bojíme zbytečně. I když podvědomě víme, že to jsou jen řeči, v ten moment nás to trochu uklidní. Nebo ho litujeme: no to je strašný! Což taky není špatná reakce. Člověk se hned cítí tak trochu výjimečně. A statečně. Koukejte, jaký jsem chudák a jak to snáším. Anebo to použijeme jako odrazový můstek pro sebe ve stylu: to nic není, to já... kdy zahajujeme soutěž o to, kdo je na tom hůř.

Kdyby se Ježíš držel takového postupu, tak by po jídle hlaholil, hele, kluci, všechno bude dobrý. Já si teď jen odskočím na kříž, vy mě sundáte a za tři dny to oslavíme. Nebo by na ně soucitně koukal a říkal: teda, kdybyste věděli, co vás čeká. No to bude hrozný. Jak tady všichni sedíte, špatně dopadnete. Anebo by s nosem nahoru zvěstoval: koukněte na mě, já budu trpět jako nikdo a hroutím se z toho? Co já vydržím, to byste nedali, tak se teď netvařte, jak to máte těžký.

Ježíš místo toho volí slova povzbuzení. Ano, ve světě máte soužení. Budete mít soužení. A nemá cenu před tím zavírat oči. Berte to jako fakt. Kdo mě následuje, nebude mít snadný život. Je to cesta plná nebezpečí, nepochopení, nevděku, která pravděpodobně skončí vaší předčasnou smrtí. Je pochopitelné, že se bojíte. Ale vzchopte se, vzpomeňte si, co jsem vám celou dobu říkal.

Je normální, že nás občas popadne strach z toho, co bude. Máme strach z autonehody, zhoubného onemocnění, ze ztráty dítěte, manžela, přítele, zaměstnání, v mém věku z nemohoucnosti, demence ... celý náš život je protkáno strachem ze ztrát, ze smrti. Ježíš nám neříká: nesmíte se bát. I on se bál, když se blížil jeho konec. I on se modlil a prosil Boha, aby změnil budoucnost. Tak jako se bojíme my, jako se modlíme my. A někdy to přes naše modlitby přijde. To, čeho jsme se tak děsili. Běžná reakce je: jak to, že mě Bůh neposlechl? Nebo, co mi tím Bůh chce říct? Za co mě Bůh potrestal? Co jsem dělal špatně?

Nic, řekl by nám zřejmě Ježíš. Soužení k životu patří. Kdo se hlásí ke Kristu, není v očích Božích nějaký VIP, kterému se budou zlé věci vyhýbat. To by byla evangelia o něčem úplně jiném, než je ukřižování. Pokud se k Bohu hlásíme jen z obavy, aby nás minuly tragédie, neztrácejme čas a věnujme své úsilí něčemu jinému než studiu Bible a chození do kostela.

Pokud se upřímně snažíme dobrat pochopení, jaký je Bůh a jak s námi jedná, můžeme se znovu přečíst slova Janova evangelia. Vzchopte se, já jsem přemohl svět. Studijní překlad říká: Buďte dobré mysli, já jsem přemohl svět. To říká Ježíš ještě svým zatčením. Mluví v minulém čase, ne v budoucím. Ale copak nebylo to nejdůležitější teprve to, co přijde? Ukřižování a vzkříšení? Copak tohle nebyl počátek změny?

Na počátku změny stálo Boží rozhodnutí člověku odpustit. Ten, který tvoří pouhým slovem, poslal na svět svého Syna, aby toto odpuštění zvěstoval. Bible je svědectvím o tom, jak Bůh jedná s člověkem. Jak se staví k člověku. Kdybychom si evangelia představili jako divadelní

hru a měli bychom napsat její nosnou myšlenku, nebylo by to ukřižování, ale Boží láska a odpuštění. Na kříži se střetla s lidským hříchem a zvítězila. Jednou provždy. Ukřižování, zmrtvýchvstání – to je jen viditelný projev Božího rozhodnutí, taková ta kulisa. My lidi potřebujeme věci vidět.

To jsou jenom řeči, můžete si teď myslet. Copak takhle vypadá vítězství lásky? Lidské utrpení se zdá být bez konce. Nespravedlivost, války, chudoba, bezmoc – jak se máme vzchopit? Jak máme cítit pokoj, když to kolem sebe vidíme?

„Vzpomeňte na má slova, až přijde ta hodina“, slyší učedníci těsně předtím, než se všechno rozpadne. A pro nás to platí taky: svět se rozpadá kolem nás, národům vládnou psychopaté nebo bezcharakterní sobci, kteří mění pravdu v lež, odpuštění v pomstu, toleranci v nenávist, soucit ve zlobu. Souží nás to a trápí, nevidíme pro sebe a své děti klidnou budoucnost. A bojíme se. Proto Ježíšovo slovo mluví i k nám: „To jsem vám pověděl, abyste ve mně našli pokoj. Ve světě máte sloužení, ale buďte dobré mysli. Já jsem přemohl svět.“

O jaký pokoj se jedná? My říkáme pokoj, ale v přečteném verši Janova evangelia mají Němci slovo Frieden, Angličané Peace, Španělé Paz, Italové Pace, Ukrajinci Mir, v řeckém originále je slovo Eiréne, latinsky Pax. Bez kontextu se tato slova překládají jako mír – tj. stav, kdy neprobíhá konflikt. Ježíš žil v době tzv. Pax Romana, který byl uplatňován i v Izraeli. Bylo to období silné římské říše, která zajišťovala dobré a bezpečné cesty, vojenskou posádku na každém kroku a vymáhanou vládu práva. Uvnitř impéria se neválčilo, což umožňovalo rozkvět kultury i obchodu. Jednalo se o mír garantovaný ozbrojenou silou, ne o mír vycházející z vnitřní jednoty a přesvědčení. Jakmile přišel někdo silnější, jako germánské kmeny nebo Hunové, Pax Romana skončil. A skončilo i celé impérium.

Takový stav Ježíš nenabízí. Pokud by bylo Janovo evangelium napsáno v hebrejštině, zcela jistě by tam byl výraz shalom. České slovo „pokoj“ jeho smysl podstatně lépe vystihuje než slovo mír. Shalom znamená absenci války, ale také vnitřní klid, smíření, celistvost, prosperitu a zdraví, dokončení, naplnění, úplnost vztahů a života. (Říkáme-li tedy Pokoj Tobě, je to přesnější vystižení než Peace be with you.)

Ježíš nenabízí pokoj bez válek a soužení, ale pokoj uprostřed nich. Víra neznámá, že nevidíme zlo. Že před ním zavíráme oči, abychom ho neviděli. Víra znamená vnitřní jistotu, že zlo a bolest nemá poslední slovo. Protože jsme na cestě do Boží náruče.

Ježíšův pokoj je darem pro všechny, kteří k němu přichází s důvěrou pro posilu a povzbuzení. Kterí dokáží říci: nevím si rady, nevím, jak dál. Kterí nemají na všechno odpověď. Jejich srdce se chvěje a děsí nad tím, co vidí kolem sebe. A právě tehdy slyší, my to slyšíme: ano, máte trápení, soužení, ale neztrácejte odvalu, nevzdávejte to, buďte dobré mysli. Já jsem přemohl svět.

A my se musíme rozhodnout, zda těmto slovům věříme. Je to výzva k důvěře. K rozhodnutí důvěřovat Bohu, který přemohl zlobu světa. Každý, kdo takto věří, může o své víře svědčit svým životem. Když odpustí, i když má důvod se zlobit. Když zůstane laskavý, i když je obklopen nenávistí. Když se modlí, i když neslyší odpověď.

„To jsem vám pověděl, abyste ve mně našli pokoj. Ve světě máte sloužení, ale buďte dobré mysli. Já jsem přemohl svět.“ Tahle slova nás nevedou k útěku ze světa, k rezignaci, ale k odvaze v něm zůstat a žít podle Božího slova. Nevedou nás k pasivitě, ale k víře, že Bůh stále působí. A že Kristovo vítězství je konečné. Ten, který přemohl svět, přemáhá náš strach a obavy. Vnáší do našeho srdce pokoj, který nám nic a nikdo nemůže vzít.

Amen.